

KVVY

Ilmoita taimenhavaintosi ja
ole edistämässä
taimenkantojen hoitotyötä!

KOKEMÄENJOEN VESISTÖALUEEN TAIMENEN KUTUHAVAINNOINTIVERKOSTO

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry toteuttaa virtavesien ja taimenkantojen hoitotoimenpiteitä yhteistyössä kalastusalueiden ja osakaskuntien kanssa. Pirkanmaalaiset kunnat, kalastusseurat, luonnonsuojelupiirit sekä yksittäiset ihmiset ovat myös olleet aktiivisesti mukana hoitotoimenpiteiden toteutuksessa. Virtavesien ja taimenkantojen hoitotyö perustuu alueellisesti ja paikallisesti kerättyyn tietoon, jonka tuottamisessa myös yksittäiset henkilöt voivat olla mukana.

Vastavalmistuneen Kokemäenjoen vesistöalueen taimenkantojen tila-arvion perusteella alueella esiintyy vielä eriytyneitä luontaisesti lisääntyviä taimenkantoja. Voidaan kuitenkin todeta, että alueella esiintyvien taimenkantojen tila on heikko. Tiedot taimenen esiintymisestä, vaelluskäyttäytymisestä sekä lisääntymisestä ovat puutteellisia, ja siksi KVVY pyrkii aktiivisesti saamaan uutta tietoa näistä taimenkantojen hoitotyötä varten.

Uuden tiedon keräämiseksi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys perustaa Kokemäenjoen vesistöalueelle taimenen kutuhavainnointiverkoston, ja kutsuu vapaaehtoiset mukaan havainnoimaan taimenen kutua. Kutuhavainnointiverkoston liittyminen on vapaaehtoista, eikä liittyminen sido vapaaehtoisia mihinkään toimintaan.

Verkoston tavoitteena on koota yhteen virtavesien ja taimenkantojen hoitotyöstä kiinnostuneet henkilöt ja luoda toimintamalli Kokemäenjoen vesistöalueelle, jossa vapaaehtoisten taimenen kutuhavainnointitiedot kootaan yhteen laajemman kokonaiskuvan saamiseksi. Yksittäisten henkilöiden tekemistä kutuhavainnoista pyritään koostamaan selvitys, joka antaa uutta tietoa taimenen lisääntymisestä Kokemäenjoen vesistöalueelta. Taimenen lisääntymiskäyttäytymisestä pyritään keräämään tietoa vuosina 2013–2016 kunnostetuista virtavesistä (Liitteet 2 ja 3). Näiden kohteiden lisäksi taimenen kutuhavainnoinnista pyritään keräämään tietoa myös niistä virtavesistä, jossa kunnostustoimenpiteitä ei vielä ole tehty.

Kutuhavainnoitsijaverkoston jäsenet toteuttavat taimenen kutuhavainnointia omatoimisesti vapaasti valitsemassaan virtavesistöissä. Taimenen kutuhavainnointia toteutetaan virtavesissä syys-marraskuussa hämärän/pimeän aikaan lamppua käyttäen. Jokaisesta kutuhavainnointikerrasta kutuhavainnoitsija kirjaa ylös ympäristötiedot sekä havainnot taimenista. Kutuhavainnoinnilla pyritään selvittämään lisääntymiskykyisten yksilöiden määriä, ja sitä minkä kokoisia lisääntyvät yksilöt ovat. Lisääntyvien yksilöiden koon perusteella voidaan arvioida ovatko lisääntyvät yksilöt paikallisesti eläviä yksilöitä vai yksilöitä, jotka tekevät syönnösvaelluksen järviin.

Lisäksi kutuhavainnointi tuottaa paikallista tietoa siitä, milloin taimenen lisääntymisaika on ja miten eri ympäristötekijät vaikuttavat lisääntymisajankohtaan. Kutuhavainnoinnilla kerätään tietoa myös missä osassa koskialuetta taimen lisääntyy ja mitenkä syvyys- ja virtaamaolosuhteet sekä pohjan raekoko vaikuttavat lisääntymisalueiden valintaan. Tietoa kutualueiden sijainnista, virtausoloista sekä alueen pohjanrakenteesta voidaan käyttää hyväksi virtavesien kunnostuksissa.

LIITY TAIMENEN KUTUHAVAINNOINTIVERKOSTON JÄSENEKSI TOIMI SEURAAVASTI

1. Ota yhteyttä meihin joko sähköpostilla (heikki.holsti@kvvy.fi) tai puhelimella (050-3519022) ja liity kutuhavainnointiverkoston jäseneksi.
2. Yhteydenoton jälkeen jaamme kutuhavainnoitsijalle nettilomakkeen, jolla havainnoitsija voi jättää tiedot jokaisesta kutuhavainnointi kerrasta. Tiedot kutuhavainnoinneista voidaan toimittaa myös sähköpostilla.
3. Kutuhavainnoitsija toteuttaa taimenen kutuhavainnointia itsenäisesti valitsemallaan virtavesikohteella.
4. Kutuhavainnoitsijaa pyydetään antamaan jokaisesta tarkkailukerrasta havainnointilomakkeen (liite 1) mukaiset tiedot.
5. Kutuhavaintsijoiden tuloksista tehdään kokoomaraportti, joka antaa uutta tietoa Kokemäenjoen vesistöalueen taimenkantojen lisääntymisestä.

Annamme mielellämme lisätietoa taimenen kutuhavainnoinnista. Taimenen kutuhavainnoinnista on tehty myös havainnollistava esittelyvideo Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen Youtube-kanavalle. Videon löydät helpoiten Googlettamalla: "Taimenen kutuhavainnointi Pirkanmaalla 2016".

Kutuhavainnointivideon QR-koodi:

Liite 1. Taimenen kutuhavainnointilomake.

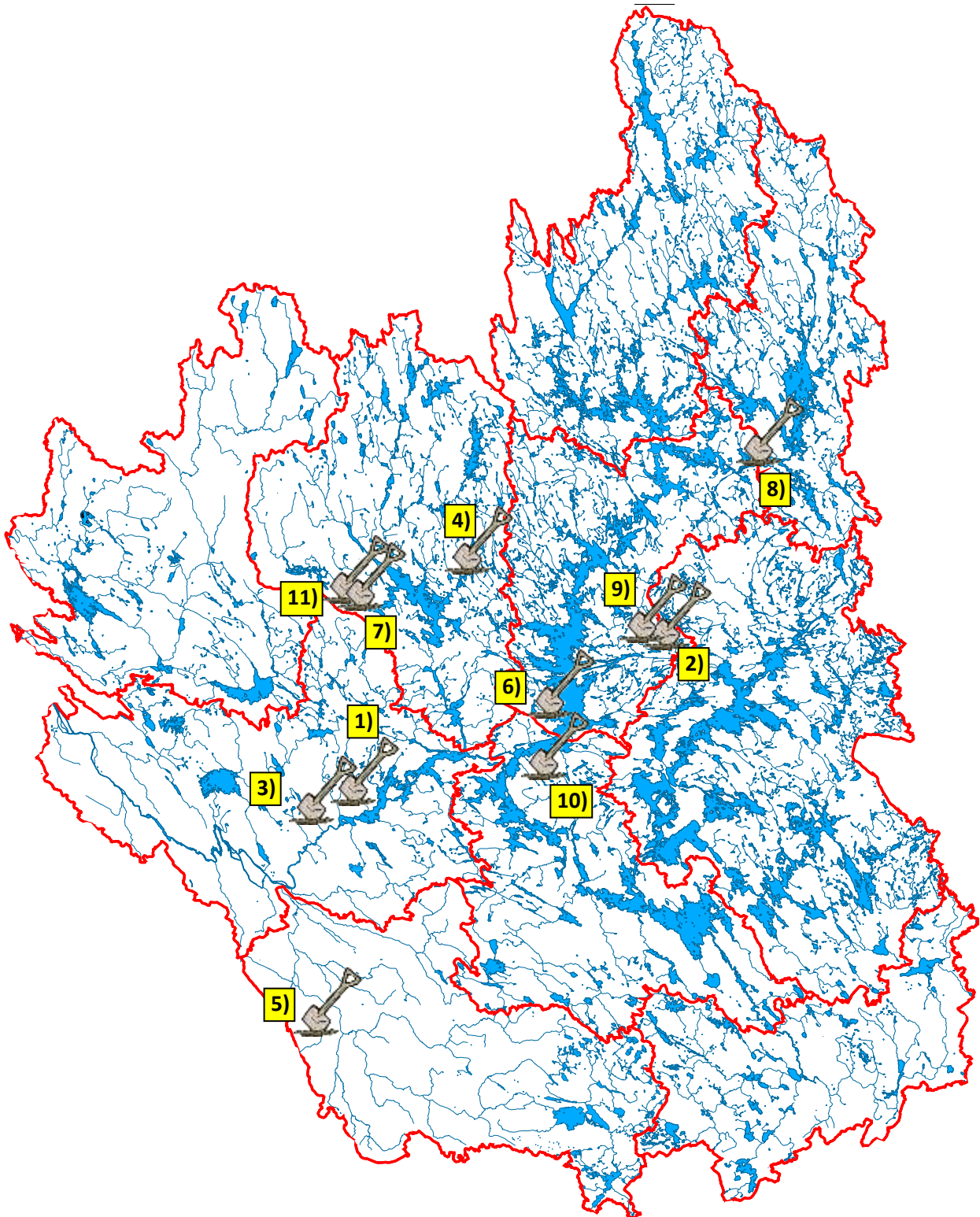
1. Havainnoitsijan nimi: _____
2. Havainnoinnin päivämäärä: _____
3. Havainnoinnin kesto (h): _____
4. Virtavesistön nimi, jossa havainnointia toteutettiin: _____
5. Tarkempi paikka vesistössä,
jossa havainnointia tehtiin (koski tai virta-alue): _____
6. Veden lämpötila: _____
7. Vapaamuotoiset kommentit ja havainnot ympäristöolosuhteista ja kutuhavainnoinnista

8. Tehtiinkö kutevista taimenista havaintoja? KYLLÄ ☐ EI ☐

9. Havaittujen yksilöiden määrä kokoluokittain.

Kokoluokka	Yksilöiden määrä
30–39 cm	
40–49 cm	
50–59 cm	
Yli 60 cm	

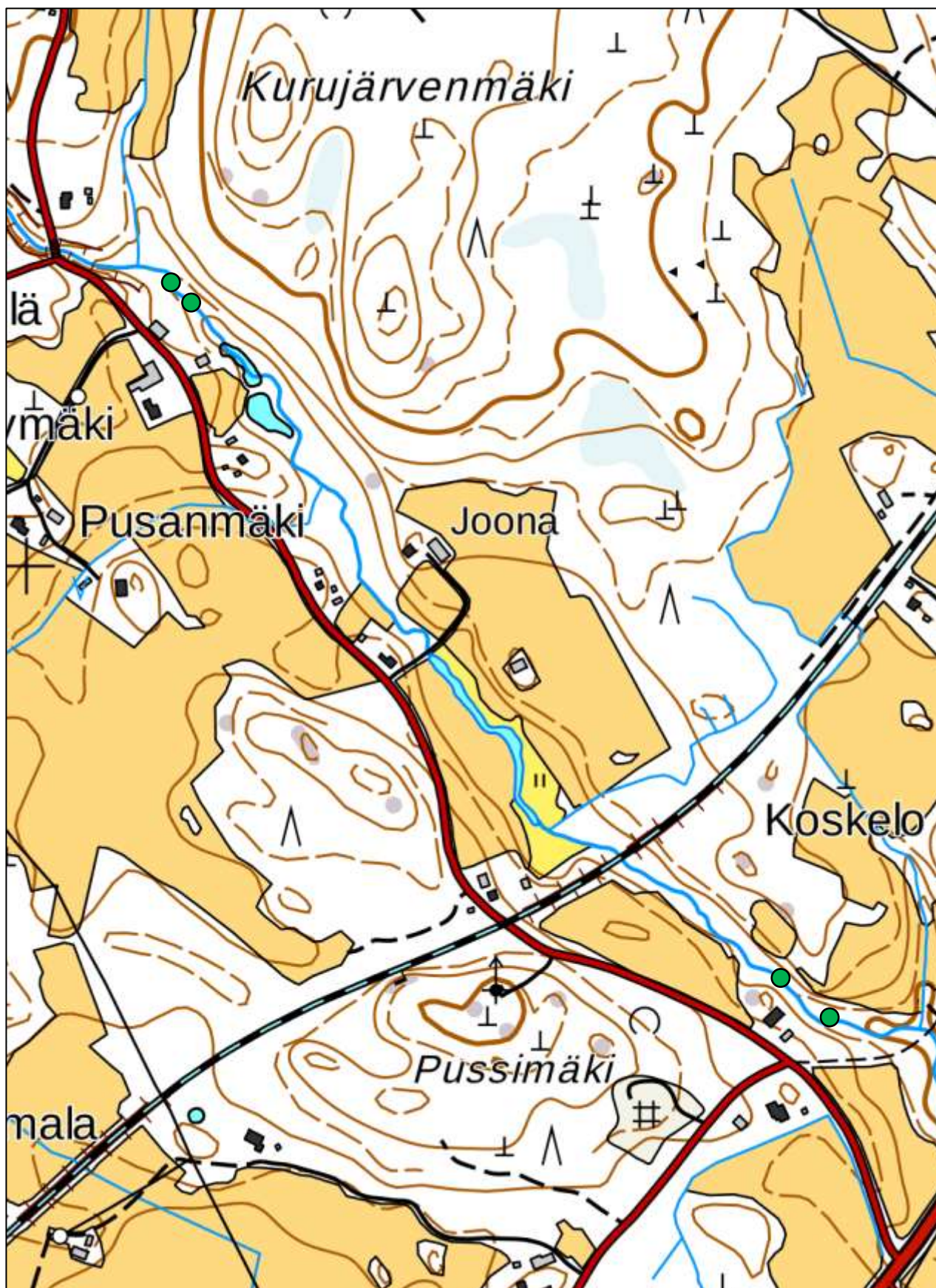
Liite 2. KVVY:n organisoimat virtavesikunnostukset.

Kuvat 1. Kokemäenjoen vesistöalueen vuosina 2013–2016 talkookunnostetut kohteet: 1) Rautajoki, 2) Myllyoja, 3) Kikkelänjoki, 4) Vahokoski, 5) Hanhijoki, 6) Myllypuro, 7) Särkikoski, 8) Vilppulankoski, 9) Loppiskoski, 10) Sikojoki ja 11) Suninkoksi.

Liite 3. Kohdevesistöt ja kunnostetut kutusoraikot.

Rautajoki (Sastamala) kunnostetut kohteet vuonna 2013. Kartan numero 1.

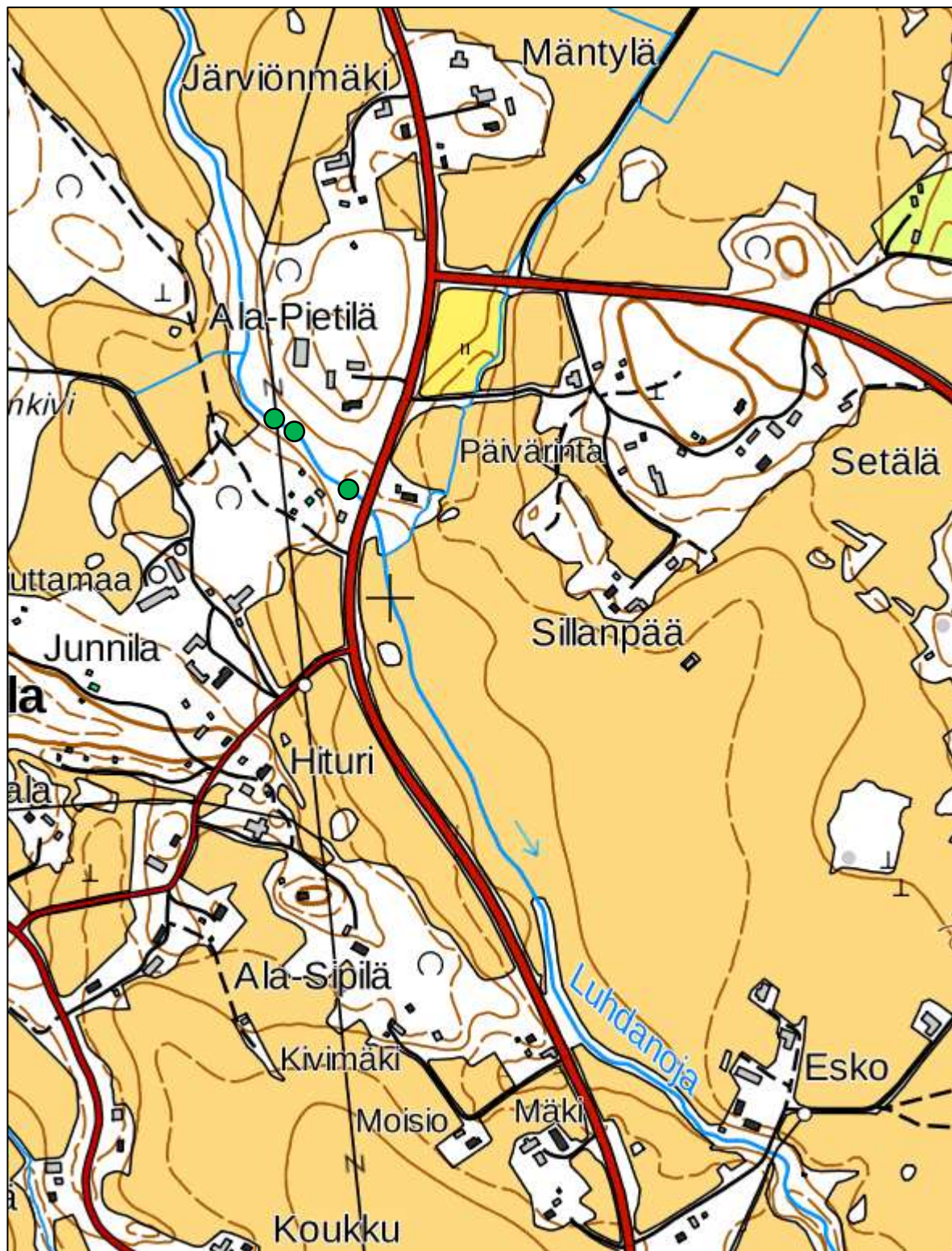
● = rakennetut kutusoraikot

Asuntilanjoen reitin Myllyojan (Tampere) kunnostetut kohteet vuonna 2014. Kartan numero 2.

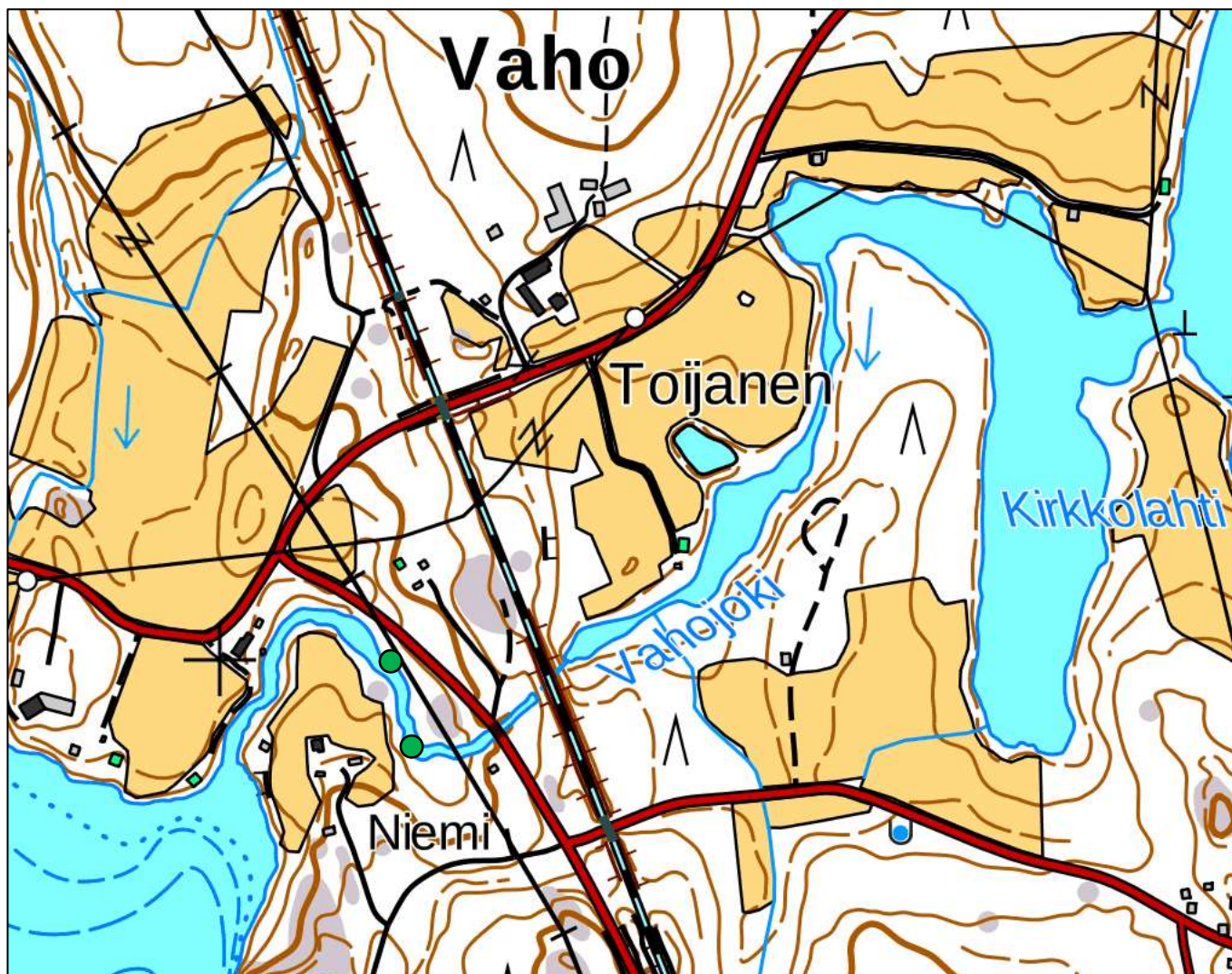
● = rakennetut kutosoraikot

Kikkelänjoen (Sastamala) kunnostetut kohteet vuonna 2014. Kartan numero 3.

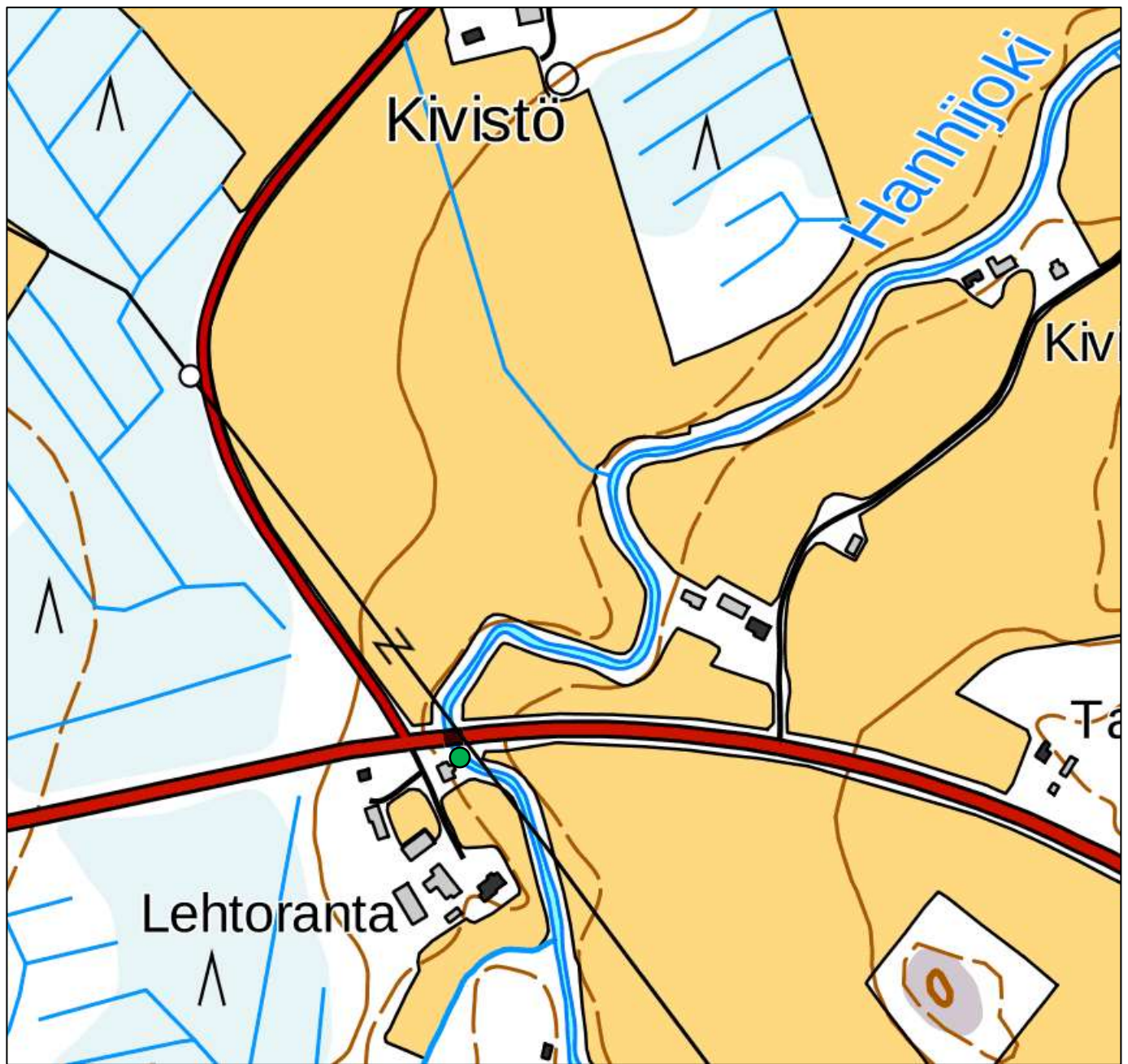
● = rakennetut kutosoraikot

Vahokosken (Ikaalinen) kunnostetut kohteet vuonna 2014. Kartan numero 4.

● = rakennetut kutusoraikot

Hanhijoen (Loimaa) kunnostetut kohteet vuonna 2015. Kartan numero 5.

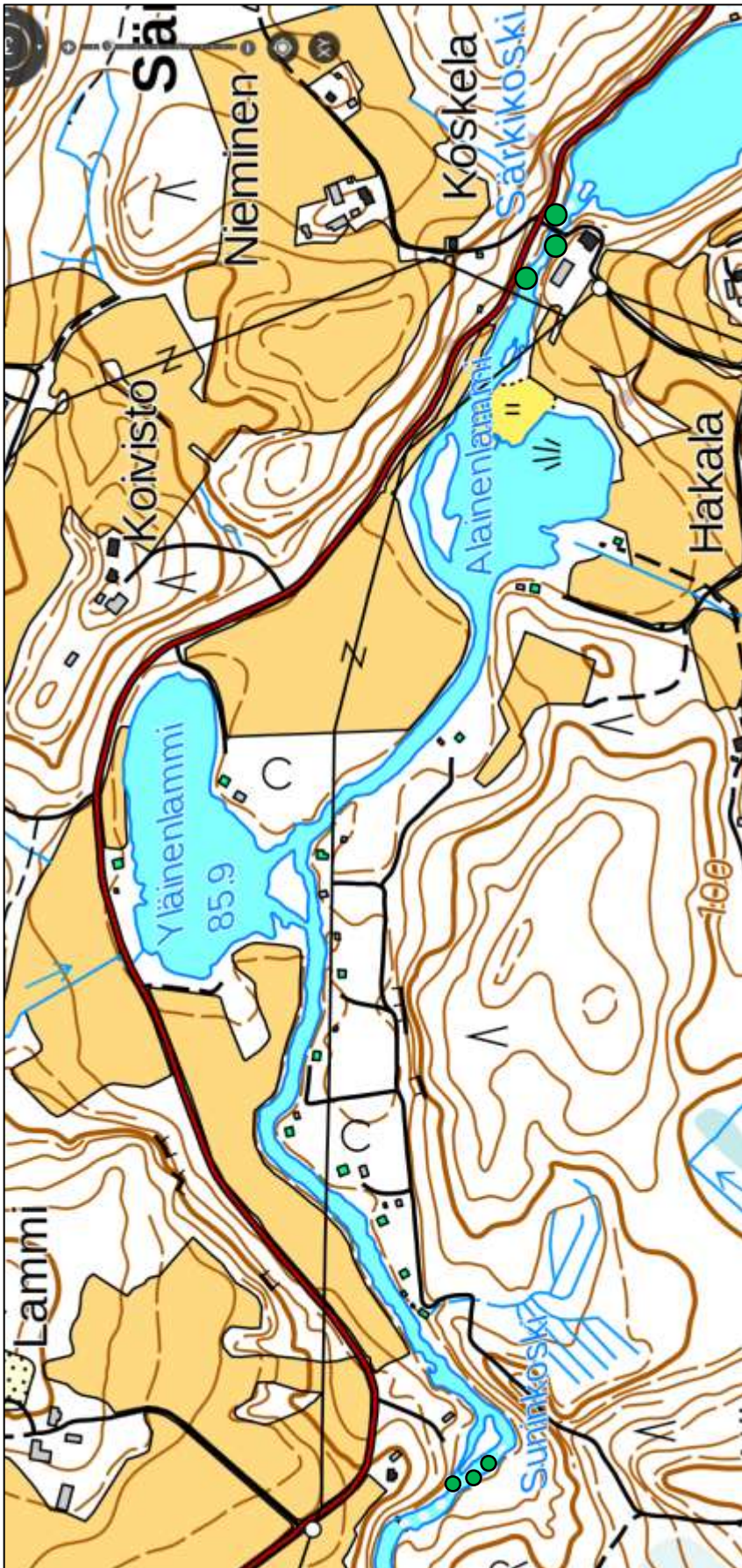
● = rakennetut kutusoraikot

Myllypuron (Ylöjärvi) kunnostetut kohteet vuonna 2015 ja 2016. Kartan numero 6.

● = rakennetut kutosoraikot

Särkikosken (Ikaalinen) 2015 ja Suninkosken (Ikaalinen) 2016 kunnostetut kohteet.
Kartan numerot 7 ja 11.

● = rakennetut kutosoraikot

Vilppulankosken (Mänttä-Vilppula) kunnostetut kohteet 2015 ja 2016. Kartan numero 8.

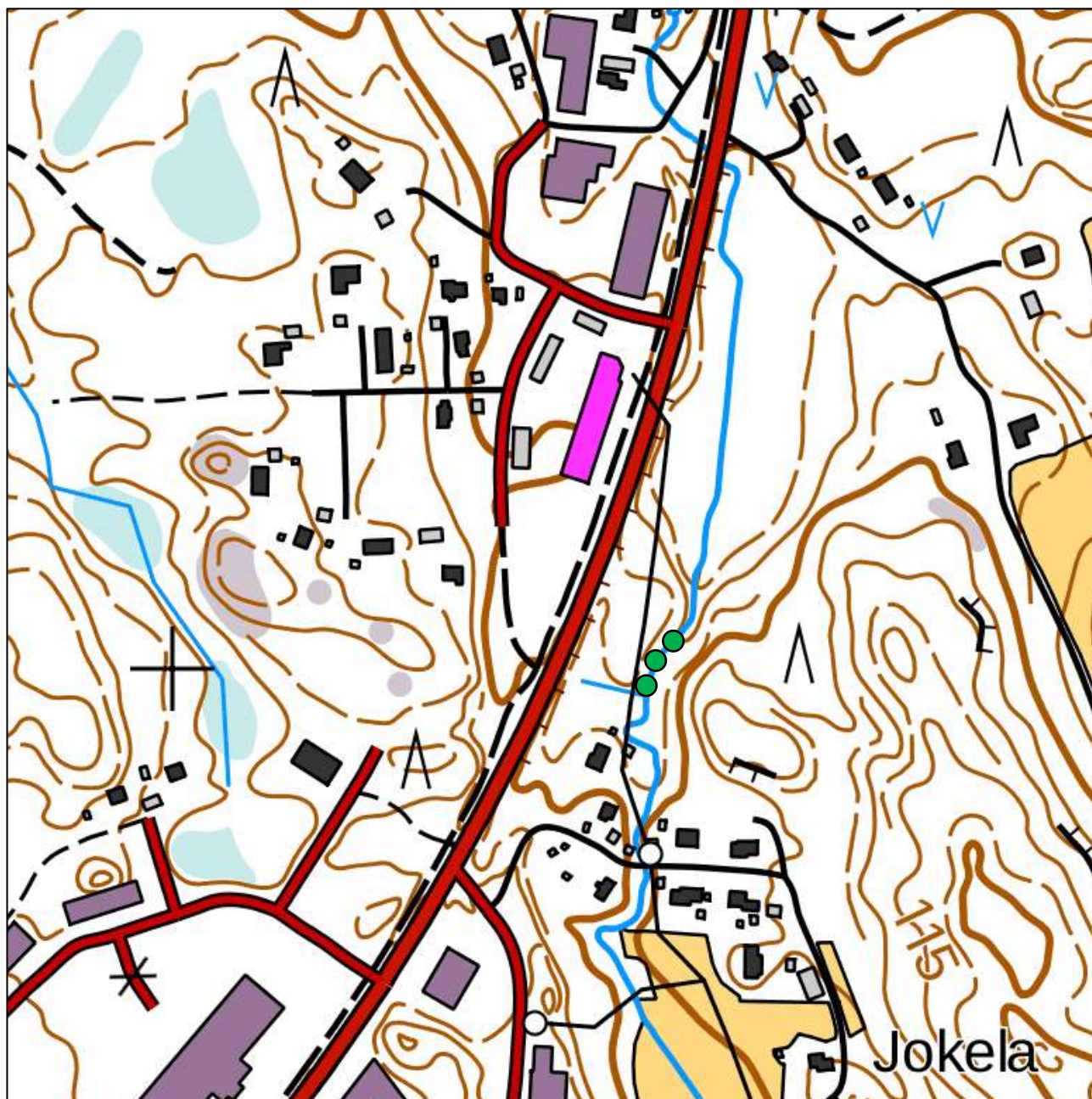
● = rakennetut kutusoraikot

Asuntilanjoen reitin Loppiskosken (Tampere) kunnostetut kohteet 2016. Kartan numero 9.

● = rakennetut kutusoraikot

Sikojoen (Pirkkala) kunnostetut kohteet 2016. Kartan numero 10.

● = rakennetut kutusoraikot